

Verksamhetsplan för Herbarium GB — 2021

Herbarium GB har en dryg miljon exemplar av torkade växter och svampar. Utöver dessa finns det ca 1500 exemplar som ligger omonterade och ca 15 000 exemplar (skolherbarier & andra gåvor) som inte är insorterade i huvudsamlingen. Herbariet är en materialkälla för såväl internationell forskning av hög kvalité som lokala biodiversitetsstudier. Herbariet har 2 huvudsakliga uppgifter: tillhandahålla samlingarna för forskare och allmänhet och tillhandahålla information och bilder på samlingarna.

Herbariet är medlem i flera organisationer som är viktiga för vår utveckling. På lokal nivå är vi sedan 2018 medlem i Gothenburg Global Biodiversity Centre, GGBC, på nationell samarbetar vi sedan 2003 med andra svenska samlingsvårdsinstitutioner inom NAMSA (Naturhistoriska museers samarbetsorganisation), och på europeisk nivå har vi varit medlem i Consortium of European Taxonomic Facilities, CETAF sedan 2013. Medlemskapen innebär bl.a. att vi får möjlighet att: 1) nätverka med andra liknande institutioner. 2) samarbeta rörande samlingsvårdsfrågor och taxonomi. 3) får ökad tillgång till information och informationsflöden. Detta har bl.a. lett till att herbariet, via GGBC, kommit med i det europeiska projektet Synthesys + ("en infrastruktur för naturhistoriska samlingar").

För 2021 har Herbarium GB följande mål:

Mål för 2021	Genomförande av målen
<p>Digitalisering av samlingarna Under 2020 har vi hittills digitaliserat drygt 13 000 exemplar, och vi kommer sannolikt uppnå ca 14 000 exemplar innan året är slut. Under 2021 räknar vi med att kunna registrera ca 15 000 exemplar då Urban Nordenhäll kan ägna mer tid åt registrering framöver det kommande året.</p>	<p>Urban N. och Claes G. fortsätter registreringsarbetet inom sina tjänster. Ellen L. bör även kunna registrera nyinkomna svampar inom ramen för sin tjänst. Utöver detta skall vi försöka engagera frivilligarbetare och arbetstränande personal.</p>
<p>Tillgängliggörande av de fysiska exemplaren Under senaste 10 åren har mängden omonterat material minskat tack vare arbetstränande personal. Varje person stannar hos oss i snitt 3–6 månader och monterar under denna period allt ifrån ett par hundra exemplar till mer än 1000 stycken. För 2021 har vi som mål att 1000 exemplar monteras.</p>	<p>Herbariet kommer även i fortsättning att vara öppet för arbetstränande personal. I nuläget arbetar 5 personer med att montera växter hos oss. Arbetstiden varierar från 2–9 timmar i veckan. På det hela taget gör de ett gott jobb och monterar ca 5–10 växter i veckan per person. Även Ewa B. kan montera växter när tid finnes.</p>
<p>Utskick av dubblettksamlingar Herbariet har tusentals dubblettexemplar som inte har distribuerats. Framför allt rör det sig dubletter från Ecuador som bör/skall skickas ut till lämpliga herbarier. Allt dubblettmaterial bör vara distribuerat innan flytten 2023. Vi hade räknat med att skicka ut 2000 exemplar under 2020 men nedstängningen i många länder och av många institutioner har gjort att inget blev skickat i år. Vi gör ett nytt försök under 2021.</p>	<p>Claes Persson avsätter 1 dag per månad för att skriva bestämmningsetiketter och plocka ut materialet. Ewa B kommer därefter att sköta registreringen och utskicket.</p>

<p>Avbildning av exemplar med lokal skanner Registrering av herbarieexemplar görs traditionellt genom att etikettinformationen skrivs in manuellt. Arbetssättet är tidsödande och ingen information om växtens utseende tillhandahålls. På herbariet kommer vi att avbilda hela herbarieexemplar av grupper som aktivt studeras av forskare på BIOENV, samt grupper där vi har stora och välkurerade samlingar. Vårt mål är att skanna följande familjer under 2021: Caryophyllaceae, Marantaceae, och ev. neotropiska Rubiaceae.</p>	<p>Arbetstränande personal kommer att engageras i arbetet. I mån av tid kommer även befintlig personal att delta i skanningen av materialet.</p>
<p>Massdigitalisering Herbarium GB har som avsikt att massdigitalisera kärlväxtsamlingar innan flytten 2023. Henrik Aronsson har lovat att institutionen står som garant för att kunna genomföra massdigitaliseringen men har som krav att vi måste först anstränga oss att söka efter någon som är villig att sponsra projektet. Kostnaden för projektet uppskattas till 6–8(–10) miljoner kronor; osäkerheten beror bl.a. på vilka kryptogamsamlingar vi önskar skanna och hur mycket information från etiketterna som skall transkriberas. Ulrika Nilsson, senior rådgivare vid Forsknings- och Innovationskontoret på GU är inkopplad och skall hjälpa oss hitta sponsorer.</p>	<p>Claes Persson (och Bengt Oxelman) kommer att, mha fakultetens kommunikatör, Erik Salmonsson, ta fram en folder som beskriver herbariet, projektet och dess kostnader, och som Ulrika Nilsson kan använda sig av i sökandet efter sponsorer.</p>
<p>Skadedjursbekämpning För drygt ett år sedan upptäcktes den långsprötade silverfisksen (<i>Ctenolepisma longicaudata</i>) bakom plasten i en pappersbal i ett av herbariets förråd. Ted von Proschwitz hade tidigare varnat för detta ”nya” kryp som lär äta både papper och lim. I mars 2020 inköpte vi därför fällor för att få ett grepp om problemet och för att få bukt med problemet. Dessa vittjas regelbundet och lådor och pappershögar plockas bort från själva herbariet.</p>	<p>Claes G. och Urban N. kollar/vittjar fällorna 2 ggr per vecka och ser till att inget ”skräp” står framme i herbarierna där silverfiskarna kan trivas. Som vanligt fryses allt material i flera dagar innan det tas in i herbariet.</p>
<p>Samplingsdatabas I och med att DINA-projektet inte längre är aktuellt för institutioner utanför riksmuseet bör herbariet se sig om efter andra alternativ. Leif Schulman, som nyss utvärderade herbariet, rekommenderade de finländska samlingsdatasystemet <i>Kotka</i>. Men det finns många fler.</p>	<p>Claes P. med ev. hjälp av Bengt O. gör en undersökning vad som står till buds och utvärderar vad som kan vara lämpligt för herbariet.</p>
<p>Standardisering av ”digitaliseringsbegrepp” Leif Schulman påpekade att herbariet använder sig av icke standardiserade begrepp som inte internationellt jämförbara; en övergång till MIDS (Minimum Information about a Digital Specimen) rekommenderas.</p>	<p>Claes P. ser över begreppsanvändningen och ser till att den ev. justeras i framtida dokument.</p>